

Kultura brez prebivalcev?

Čeprav je v Alpski konvenciji predvidena tudi izdelava protokola o prebivalstvu in kulturi, so začele pogodbenice razmišljati o politični izjavi in ne pravno zavezujočem dokumentu, italijansko predsedstvo delovne skupine za prebivalstvo in kulturo pa želi ti dve tematski področji obravnavati ločeno. [Več na strani 1](#)

Alemagna vendarle predmet pogovorov

Na zadnji seji Stalnega odbora Alpske konference, ki je potekala 15. in 16. aprila, je Italija izjavila, da bo ratificirala prometni protokol in uresničila samo tiste projekte, predvidene za izgradnjo cestne infrastrukture, ki niso v nasprotju z načeli protokola. Sedaj pa naj bi se Italija začela o prometnem protokolu pogajati znova. [Več na strani 2](#)

Spektakel na ledeniku Rettenbach

Daljnega leta 218 pr. n.št. se je kartažanski vojskovodja Hanibal odpravil s svojimi enotami in sloni iz Španije in prečkal Alpe, da bi premagal Rim. Verjetno bi bil precej začuden, če bi lahko videl, kaj se je prejšnji konec tedna dogajalo na ledeniku Rettenbach v avstrijskem Söldnu [Več na strani 2](#)

Kultura brez prebivalcev?

Čeprav je v Alpski konvenciji predvidena tudi izdelava protokola o prebivalstvu in kulturi, so začele pogodbenice razmišljati o politični izjavi in ne pravno zavezujočem dokumentu, italijansko predsedstvo delovne skupine za prebivalstvo in kulturo pa želi ti dve tematski področji obravnavati ločeno.

Na 21. seji Stalnega odbora Alpske konference 15. in 16. aprila v Bolzanu so bile nekatere države bolj naklonjene sprejemu politične izjave, ne pa pripravi protokola. CIPRA vidi v taki odločitvi grobo kršitev temeljnih usmeritev Alpske konvencije, ki je prebivalcem z območja Alp obljubila pravno zavezujoč protokol. 23. in 24. aprila je bilo v italijanskem mestu Sirmione organizirano prvo srečanje delovne skupine za prebivalstvo in kulturo, ki naj bi za 7. alpsko konferenco, ki bo 19. in 20. novembra 2002, pripravilo vmesno poročilo. V delovni skupini Avstrija, Monako in Evropska unija kakor tudi številne organizacije s statusom opazovalk sploh niso sodelovale. Njen predsednik Federico Lottersberger je predstavil delovno gradivo, ki predvideva delitev v dva protokola: tj. na področje „prebivalstva in ozemeljske avtonomije“, za katero se predvideva, da bodo ukrepi imeli vlogo priporočil in ne obveznosti, ter na področje „prebivalstvo in kulturna identiteta“. Nad tem predlogom prisotni predstavniki pogodbenic in CIPRE seveda niso bili navdušeni in so menili, da so s tem zanemarjeni vsi socialnoekološki in –ekonomski vidiki, medtem ko bi se osrednja pozornost omejila na teme, kot so jezikovne manjšine in zgodovinska kulturna krajina. Razumljivo je, da gre pri tem za zagotovo zanimive teme, vendar pa ne morejo biti temelj tako široko zastavljenega protokola, kot ga predvideva okvirna konvencija. Predsedstvo se je zato odločilo, da bo izdelalo vmesno poročilo in ga predložilo na naslednji seji Stalnega odbora Alpske konference. Pogodbenice in opazovalci bodo predsedstvu posredovali svoje poglede in stališča ter oblikovali vsebinske predloge, ki bi lahko prišli v poštev za protokol o prebivalstvu in kulturi.

Vsebina

Kultura brez prebivalcev?....	1
Alemagna vendarle predmet pogovorov.....	2
Tehnične in finančne težave z novimi trasami železniških transversal na območju Alp.....	2
Izboljšave v notranjem in mednarodnem železniškem prometu v Nemčiji	2
Spektakel na ledeniku Rettenbach.....	2
Krasni novi alpski svet v kantonu Valais.....	3
Nova pobuda za trajnost v Vorarlbergu na zemljevidih..	3
Švica: okrepitev prizadevanj za aglomeracije.....	3
O tem in onem.....	4
Popravek.....	4
Prireditve.....	4

Alemagna vendarle predmet pogovorov

Na zadnji seji Stalnega odbora Alpske konference, ki je potekala 15. in 16. aprila, je Italija izjavila, da bo ratificirala prometni protokol in uresničila samo tiste projekte, predvidene za izgradnjo cestne infrastrukture, ki niso v nasprotju z načeli protokola. Sedaj pa naj bi se Italija začela o prometnem protokolu pogajati znova – tako je vsaj sklenila transportna komisija pri italijanski poslanski zbornici. Načeloma je sicer predlagala ratifikacijo protokola, vendar pa je poslansko zbornico zaprosila, naj preveri, ali so možna nova pogajanja. Gre za predlog Uga Martinata, namestnika ministra v ministrstvu za infrastrukturo in transport. Zaradi protokola, ki ne predvideva gradnje novih tranzitnih cest višjega reda v alpskem prostoru, naj bi po njegovem mnenju Italija utrpela precejšnjo gospodarsko škodo. Izrecno je bila omenjena avtocesta Alemagna, ki naj bi potekala vse do avstrijske meje. Vlado so zato pozvali, „naj začne nova pogajanja o protokolu, da bi lahko varstvo alpskega okolja postavili na skupni imenovalec z ohranitvijo sodobnega prometnega sistema“. V resnici pa velja samo eno: Italija lahko podpiše obstoječi protokol ali pa ga sploh ne podpiše. Vir: Dolomiten, 24.4.2002

Tehnične in finančne težave z novimi trasami železniških transversal na območju Alp

Znano je, da lahko zaradi vrtnanja predorov pride do površinskih poškodb infrastrukturnih objektov. Konec sedemdesetih let so morali prekiniti gradnjo cestnega predora skozi Bernske Alpe, saj je poskusno vrtnanje povzročilo destabilizacijo pregradnega zidu v akumulaciji Zeuzier. Podobne težave so se pojavile v zadnjih tednih v zgornjem delu južnega portala pri baznem predoru pod Lötschbergom, kjer je bilo v St. Germanu poškodovanih kar 40 objektov. Družba BLS Alp Transit, ki je lastnica gradbenega podjetja, je prevzela stroške sanacije.

Z enakimi problemi si sedaj belijo glavo načrtovalci baznega predora pod Gotthardskim masivom, kjer pa z vrtnanjem sploh še niso začeli. Na izbrani trasi je namreč več akumulacijskih jezer. Strokovnjaki sicer tveganje različno ocenjujejo, enotni pa so si v tem, da je struktura masiva, ki ga bo treba prečiti, geološko izredno kompleksna. Vzpostavili so poseben nadzorni sistem prek satelita, ki lahko registrira vsak premik na zidovih akumulacijskega jezera. Če bi prišlo do težav, bi to sevedo imelo finančne posledice. Od rezerv, ki so bile prvotno predvidene za Gotthard in Lötschberg, so že doslej porabili skoraj dve tretjini denarja samo za gradbišče v Lötschbergu.

Izboljšave v notranjem in mednarodnem železniškem prometu v Nemčiji

Pri nemških železnicah se obetajo spremembe v notranjem in mednarodnem prometu. Z uvedbo nove hitre proge med Frankfurtom in Kölnom bo vožnja na relaciji med severozahodno in južno Nemčijo krajša za 75 minut. Ob menjavi voznega reda bodo vpeljane tudi novosti na številnih mednarodnih progah, za katere so se dogovorili na meddržavni ravni. Izboljšale se bodo zveze, recimo, na turističnih območjih v nemških Alpah (Allgäu in Gornja Bavarska), na relacijah v smeri proti Veroni in Salzburgu, posodobljeni bosta brennerska oz. renska proga prek Basla v Švico.

Koalijski partnerji želijo izboljšati notranji potniški promet s pomočjo zakona o regionalizaciji javnega krajevnega potniškega prometa, ki prav za tovrstni promet predvideva večjo in dolgoročnojšo finančno podporo. Deželam bo zato pri načrtovanju zagotovljena večja gotovost izvedbe, potnikom pa bodo prek javnih razpisov omogočile hitrejše in udobnejše potovanje.

Spektakel na ledeniku Rettenbach

Daljnega leta 218 pr. n.št. se je kartažanski vojskovodja Hanibal odpravil s svojimi enotami in sloni iz Španije in prečkal Alpe, da bi premagal Rim. Verjetno bi bil precej začuden, če bi lahko videl, kaj se je prejšnji konec tedna dogajalo na ledeniku Rettenbach v avstrijskem Söldnu

Mesto Sölden je namreč že drugič zapored organiziralo velik spektakel na prostem „Kako je Hanibal prečkal Alpe“ v režiji Huberta Lepke. Ledenik Rettenbach se je spremenil v oder, velik šest kvadratnih kilometrov, in na njem se ni pojavilo samo 500 igralcev, ampak celo jadralna padala, na katerih so utripale rdeče luči, motoristi, pravi bombnik B 25, staro lovsko letalo in helikopter, pa ognjemet, goseničarji, motorne sani, konji itd. Čutila 4000 gledalcev so bila zaradi hrupne glasbe in svetlobnih efektov na resni preizkušnji.

Sicer pa je režiser Lepka na očitek ekologov zaradi povzročanja hrupa in izpušnih plinov odgovoril, da ni bilo nikakršne kritike, ledenik pa je že v celoti namenjen turistični rabi in tako „dodatne škode ni mogoče več povzročiti“....

„Sloni na progi“

Slika: Ernst Lorenzi

Povezava

<http://www.karthago.tv/index2.htm> (v nem.)

Krasni novi alpski svet v kantonu Valais

Ob 50-letnici bo CIPRA v različnih krajih na območju Alp organizirala razstavo z naslovom Krasni novi alpski svet. Pripravili so jo Sylvia Hamberger, Oswald Baumeister, Rudi Erlacher, Wolfgang Zängl ter Družba za raziskovanje ekologije (Gesellschaft für ökologische Forschung). Razstava se ne bo omejevala samo na alpski prostor in bo po Innsbrucku še nekaj dni na ogled tudi v berlinski Palači republike. 2. maja jo bodo odprli v avli osnovne šole v Sustnu (Leuk, Švica), ogledati pa si jo bo mogoče do 26. maja v francoskem in nemškem jeziku. Pripravili bodo tudi spremljevalni program. Razstava bo nato potovala naprej, in sicer v Italijo v Trento, v Francijo v Grenoble, v Slovenijo v Kamnik, v Lihtenštajn v Vaduz, v Nemčijo v Garmisch-Partenkirchen, v Francijo v Strassbourg in v Avstrijo v Bregenc. Koledar razstave in kraje, v katerih bo razstava na ogled, si lahko preberete na spletni strani www.cipra.org.

Razstava KRASNI NOVI ALPSKI SVET je fotografski zapis območja Alp, ki prikazuje občutljivo mejo med mitom in resničnostjo alpskega sveta, med ogroženo kulturno krajino in nedotaknjeno divjino, med mestom in podeželjem, med samoto gora in industrijsko civilizacijo, med čaščenjem prvobitnega in trgovanjem. Alpe predstavlja v procesu urbanizacije in odseljavanja, dokumentira razvojna gibanja in posledice v prometu, energetski politiki in turizmu, poroča o boju proti uničevanju Alp in seznanja z novimi zasnove in vzorčnimi primeri za sonaravno prihodnost.

<http://www.oekologische-forschung.de/sna.htm>

Slika z razstave

Nova pobuda za trajnost v Vorarlbergu na zemljevidih

V avstrijski zvezni deželi Vorarlberg so Urad za vprašanja prihodnjega razvoja, Okoljsko združenje in Prometno združenje na deželni ravni sprožili pobudo za trajnostno oblikovanje prihodnosti Vorarlberga (Unternehmen.V – Vorarlbergs Zukunft nachhaltig gestalten). Cilj pobude je prikazati na zemljevidih vse tiste dejavnosti, ki imajo prihodnost in prispevajo k trajnostnemu razvoju. Že aprila je Prometno združenje predstavilo zemljevid mobilnosti v Vorarlbergu, ki vsebuje vse javne prometne povezave, kolesarske poti in mesta za izposajo avtomobilov (t.i. car sharing). Maja bodo zemljevide objavile vse tri organizacije in vanje vnesle tiste aktivne občine, ki so se angažirale pri akcijah, kot so bile „Življenja vredno“, „Vozimo kolo“, ali pri dejavnostih ob dnevu brez avtomobila. Vsi zainteresirani posamezniki in organizacije so povabljeni k sodelovanju in predložitvi projektov, ki bodo označeni na zemljevidih. Predvideno je, da bodo zemljevidi v tiskani obliki in/ali na svetovnem spletu objavljeni letos jeseni. V Vorarlbergu bosta junija potekali še dve konferenci, kjer se bodo udeleženci iz vse države posvetili vprašanju trajnosti. Rezultat pobude naj bi bil viden v nastanku novih povezav, vzpostavitvi stikov, izmenjavi informacij in ustanovitvi omrežij. Informacije: www.vorarlberg.at/zukunftsbuero/unternehmen-v.htm (v nem.).

Švica: okrepitev prizadevanj za aglomeracije

Približno dve tretjini prebivalstva na območju Alp živi v urbanih conah. Doslej njihove zahteve večinoma niso bile upoštevane, tako tudi Alpska konvencija za alpska mesta ne predvideva posebnega protokola. Švica pa je zdaj pripravila posebno poročilo z naslovom "Aglomeracijska politika švicarske države" in tako storila pomemben korak naprej pri spreminjanju trenutnega stanja na tem področju. Cilj prihodnje aglomeracijske politike v Švici je namreč podpiranje območij poselitve v Alpah, kar ustreza interesu trajnostnega razvoja. Interesi aglomeracij bi morali biti bolj upoštevani v različnih sektorskih politikah, s pomočjo spodbujevalne politike bi morali izvajati projekte, usmerjene v prihodnji razvoj.

Da bi uresničila zastavljene načrte, je švicarska država izdelala različne strategije. Tako je bilo že vzpostavljeno omrežje za aglomeracijsko politiko, v katerem so predstavniki najrazličnejših zveznih uradov. Naslednje točke so po eni strani okrepljeno sodelovanje med državo, kantoni in mesti ter občinami, po drugi strani pa boljše sodelovanje znotraj aglomeracij samih. Drugo pomembno izhodišče je v vključitvi mreže švicarskih mest v mrežo evropskih mest, npr. na področju delovanja prometne infrastrukture (zlasti mreža hitrih železniških prog). Poleg tega naj bi poskrbeli za boljše obveščenost in osveščenost prebivalcev glede interesov območij poselitve. Ne nazadnje je predvideno, da bi okrepili izmenjavo izkušenj med aglomeracijami na čezmejni ravni. Država želi spodbujati zlasti v prihodnost usmerjene inovativne projekte, za izbrane projekte pa namerava zagotoviti tehnično in finančno podporo.

Poročilo „Aglomeracijska politika švicarske države“ je objavljeno na spletnem naslovu www.are.admin.ch/pdf/agglomerationspolitik/agglomerationsbericht_d.pdf (v nem.) ali www.are.admin.ch/pdf/agglomerationspolitik/agglomerationsbericht_f.pdf (v franc.).

O tem in onem

Evropsko srečanje predstavnikov gorskih zavarovanih območij

Od 13. do 17. novembra bosta Mreža zavarovanih območij v Alpah in organizacija Montanée priredili mednarodno konferenco na temo „Zavarovana območja v gorskih območjih v Evropi – kraji življenja, sprejemanja in izmenjave“. Konferenca bo potekala v francoskem mestu Chambéry in bo prva priložnost za srečanje predstavnikov zavarovanih območij iz različnih evropskih gorskih regij. Cilj konference bo omogočiti izmenjavo izkušenj med območji, ki si delijo enake cilje varstva in razvoja, ter spodbujati sodelovanje med njimi povsod po Evropi. Informacije boste našli na spletni strani www.alparc.org oz. sylvia.unterreiner@alparc.org.

Nov informacijski portal „biosicherheit“

Pred kratkim je nemško Zvezno ministrstvo za izobraževanje in raziskovanje na svetovnem spletu začelo objavljati informacijski portal za področje gensko spremenjenih rastlin z vidika tveganja za okolje. Na spletni strani www.biosicherheit.de imajo sedaj vsi, ki jih to področje zanima, možnost, da si oblikujejo svoje mnenje o priložnostih in tveganjih, ki jih prinašajo transgene rastline. Predstavljeni so tudi projekti, ki raziskujejo, v kolikšni meri spremembe genetske zasnove rastlin in njihovega okolja vplivajo na ekološko součinkovanje med rastlinami in njihovim okoljem. Prav tako so upoštevani tuji projekti, objavljene so tudi informacije o kulturnih rastlinah, različno gradivo za šolski pouk ter elektronske novice.

Medvedka sedaj na Tirolskem

Na začetku tega tedna je iz Italije na severno Tirolsko prišla medvedka Vida. Stara je štiri leta, opremljena pa je z oddajnikom, da je mogoče njeno pot natančno spremljati. WWF Avstrija je predlagal, da prevzame opazovanje te živali in skrb zanjo. V tem dogodku vidi namreč potrditev upravičenosti svoje kampanje „Varujmo skupaj bogastvo Alp!“, katere osrednji cilj je varstvo še zadnjih nedotaknjenih območij divjine v Avstriji. Glej <http://www.wwf.at/home/> in št. 2 glasila alpMedia na naslovu <http://www.alpmedia.net/>.

Inštitut Ludwiga Boltzmann: družboslovne raziskave ob Bodenskem jezeru

Maja 2001 so v Bregenzu v avstrijski zvezni deželi Vorarlberg ustanovili Inštitut Ludwiga Boltzmann za regionalne družboslovne raziskave. V združujoči se Evropi predstavlja inštitut na območju Bodenskega jezera, ki sega v štiri države, vzorčni model za čezmejne interdisciplinarne in primerjalne raziskave. Vso pozornost so posvetili zlasti razvoju oblik transnacionalnega sodelovanja in spodbujanju mladih znanstvenikov. Ključna točka raziskav je tematsko področje „meje in prostori“. Gre za raznolike procese politične, socialne, kulturne, gospodarske, pa tudi duševne integracije in dezintegracije na območju Bodenskega jezera v preteklosti in sedanjosti.

LEADER+ tudi na Južnem Tirolskem

Evropski program LEADER+ je strukturni sklad za zagotavljanje finančne podpore projektom, ki na podeželju pospešujejo in udeležujejo inovativne ukrepe na področju trajnostnega razvoja. Program je bil uradno odobren za Južno Tirolsko, vsi zainteresirani lahko predložijo predloge projektov. Informacije so objavljene na strani <http://www.rural-europe.aeidl.be/rural-en/index.html> (v angl.)

Popravek

V tretji številki glasila alpMedia, ki je bila objavljena 28. marca, se nam je v članek „NATURA 2000 v alpski regiji“ na strani 2 žal prikradla napaka. Namesto „Že 11. septembra 2001 je Sodišče Evropskih skupnosti ugotovilo, da Francija, Italija in Nemčija ne izpolnjujejo obveznosti, na podlagi katerih so dolžne prijavljati posebna območja ohranitve naravnih habitatov v okviru mreže NATURA ...“ bi se moralo glasiti: „...je Sodišče Evropskih skupnosti ugotovilo, da Francija, Irska in Nemčija ...“. Za napako se opravičujemo.

Prireditve

“High Summit 2002”: interaktivna medijska mednarodna konferenca, ki bo potekala istočasno iz različnih mest ob najvišjih gorah sveta. Osrednja prireditve v okviru Mednarodnega leta gora. 6. –10. maj 2002. Kraj prireditve v Evropi: Mont Blanc in Milano (Italija). Informacije: <http://www.mtnforum.org/calendar/events/0205hsia.htm> (v angl.)

Dodatno izobraževanje na področju ekologije: „Upravljanje s toplogrednimi plini in zakon o zmanjševanju emisij CO₂ – izziv za podjetja“

24. maj 2002, Univerza v Freiburgu (Švica). Organizator: PricewaterhouseCoopers Global Risk Management Solution, Zürich. Informacije in prijava: http://www.unifr.ch/environ/further_edu/edu_2002/RI209.html (v nem.), gerhard.schneider@unifr.ch